

Pracovněprávní aktuality

(sledované období: 9. 1. 2018 – 5. 2. 2018)

JUDr. Nataša Randlová, Ph.D./Mgr. Jakub Lejsek

Randl Partners, advokátní kancelář, s. r. o., člen aliance Ius Laboris, www.randls.com

Přehled stavu projednávaných předpisů

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (zdravotní pojištění cizinců)

Stav projednávání: vláda

Původně navrhovaná účinnost: 1. 1. 2017 (s výjimkami)

Návrh nařízení vlády o úpravě podmínek pro uplatnění dlužných mzdových nároků zaměstnanců zaměstnavatele v platební neschopnosti

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 15. dnem po vyhlášení

Návrh zákona o zpracování osobních údajů

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 25. 5. 2018

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dlouhodobý pobyt za účelem hledání zaměstnání)

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 1. 4. 2018 (s výjimkami)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Stav projednávání: v připomínkovém řízení

Předpokládaná účinnost: vyhlášením (s výjimkami)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 340/2006 Sb., o činnosti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění, ve znění pozdějších předpisů (transpozice směrnice)

Sněmovní tisk: 67

Stav projednávání: vláda schválila

Předpokládaná účinnost: 21. 5. 2018

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (náhrada za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti)

Sněmovní tisk: 22

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: vyhlášením

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (náhrada za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti)

Stav projednávání: připomínkové řízení ukončeno

Předpokládaná účinnost: 1. dnem druhého kalendářního měsíce po vyhlášení

S ohledem na to, že vláda vyslovila nesouhlasné stanovisko s poslaneckým návrhem novely zákoníku práce, který v současnosti prošel 1. čtením v Poslanecké sněmovně a o kterém jsme vás již informovali v předchozím čísle (sněmovní tisk 22), rozhodla se situaci napravit sepsáním vlastního návrhu zákona.

Vládní návrh zákona řeší tutéž otázku jako poslanecká novela, tedy potřebu zpřesnění výpočtu náhrady za ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání. Kromě zaměstnanců, kteří spadají čistě pod zákoník práce, se však vládní návrh zabývá i úpravou pro vojáky z povolání a příslušníky bezpečnostních sborů.

V souladu s poslaneckým návrhem se za fiktivní pouřazovací výdělek pro účely výpočtu v případě zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání považuje výdělek ve výši minimální mzdy **platné v den zařazení uchazeče do evidence uchazečů o zaměstnání** a nikoli ve výši aktuální minimální mzdy.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Stav projednávání: připomínkové řízení ukončeno
Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2019

Cílem připravované novely je vytvořit předpoklady pro další profesionalizaci státní služby, větší motivaci státních zaměstnanců k dalšímu profesnímu rozvoji a posílení odpovědnosti představených zaměstnanců. V praxi se totiž ukazuje, že zákon o státní službě je v některých případech poměrně rigidní a neumožňuje v dostatečné míře reagovat na neodpovídající kvalitu výkonu služby státních zaměstnanců, a to i na pozici představených.

Novela proto počítá s rozšířením důvodů pro odvolání představených, u nichž se nelze spokojit s pouhou nedostatečností a negativně je třeba hodnotit i podprůměrnost jejich pracovního výkonu. Nově má být pro tyto účely zavedena pětistupňová škála, přičemž představení musí dosáhnout některého ze tří nejlepších stupňů hodnocení.

Co se týče systému služebního hodnocení státních zaměstnanců, předkládaný návrh by měl umožnit hodnotelům pružně zohledňovat změny v kvalitě výkonu služby: nově bude prováděno služební hodnocení jak pravidelně, tak nárazově dle potřeby s tím, že bude realizováno alespoň jednou za 3 roky. V této souvislosti budou současně zavedeny i tzv. námitky coby zvláštní, časově omezený opravný prostředek proti služebnímu hodnocení.

Rozšířen má být rovněž počet vysoce postavených představených, kteří budou jmenováni pouze na dobu určitou o délce 5 let (o vedoucího služebního úřadu, náměstka pro řízení sekce a ředitele sekce). Průběžně konaná transparentní výběrová řízení by měla zajistit výběr nejvhodnějších kandidátů.

Návrh dále rozšiřuje okruh osob, které se mohou účastnit výběrových řízení na jednotlivé stupně řízení ve státní službě. Současný stav je i nadále hodnocen jako omezující pro efektivní nábor odborníků, kterých je ve veřejné správě potřeba. Výběrová řízení by nově měla být zásadně dvoukolová (oproti dnešním až tříkolovým), přičemž do prvních kol by se mohli až na drobné modifikace hlásit tiž uchazeči jako dnes, kdežto druhá kola výběrových řízení by nově umožnila účast široké skupině uchazečů včetně těch ze soukromé sféry.

V neposlední řadě tento návrh namísto dosavadní funkce náměstka pro státní službu (který je jedním z náměstků pro řízení sekce na Ministerstvu vnitra) počítá s návratem ke Generálnímu ředitelství státní služby při Úřadu vlády České republiky, jež tak bude přímo podřízeno předsedovi vlády.

Ostatní změny by měly být spíše marginálního charakteru, souvisí například s nedávnou novelizací předpisů upravujících pracovnílékařské služby.

Věcný záměr zákona o lobbingu

Stav projednávání: vláda

Věcný záměr zákona o dobrovolnictví

Stav projednávání: vláda

Věcný záměr zákona o pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání

Stav projednávání: vláda

Věcný záměr zákona o sociálním podnikání

Stav projednávání: vláda

Aktuální školení Randls Training

Zaměstnávání cizinců v ČR

Dne 10. 4. 2018, od 9.00 do 13.00 hodin v prostorách Randls Training (Praha 4, Budějovická)

Lektor: Mgr. Ondřej Chlada

Více informací na www.randlstraining.com/skoleni

Mezinárodní smlouvy

Smlouva o sociálním zabezpečení mezi ČR a Tuniskou republikou

Stav projednávání: souhlas s ratifikací doručen prezidentovi

Úmluva Mezinárodní organizace práce o práci na moři

Předkladatel: vláda

Stav projednávání: souhlas s ratifikací doručen prezidentovi

Česká správa sociálního zabezpečení

Česká správa sociálního zabezpečení zveřejnila v tiskové zprávě ze dne 11. 1. 2018 **informace o možnosti zažádat o dávku tzv. otcovské poporodní péče.**

O tomto novém institutu jsme vás již informovali před několika měsíci v dubnovém vydání loňského roku. Jedná se o dávku, která si klade za cíl pomoci stmelit rodinu v klíčovém období těsně po narození dítěte nebo převzetí dítěte do péče a motivovat muže se co nejdříve zapojit do péče o dítě i o domácnost.

O tzv. otcovskou může otec požádat kdykoli dle svého výběru **v rámci prvních 6 týdnů ode dne narození dítěte**, případně do 6 týdnů od převzetí dítěte do péče, pokud dítěti není více než 7 let. Pobírat „otcovskou“ lze však pouze 1 týden a tuto dobu nelze přerušovat.

Nová dávka se počítá stejným způsobem jako peněžitá pomoc v mateřství. „Otcovská“ tedy pro každý den činí 70 % tzv. denního vyměřovacího základu. Pokud je otec podnikatelem (osobou samostatně výdělečně činnou), musí se po dobu 3 měsíců těsně před nástupem na rodi-

čovskou dovolenou, během které pobírá „otcovskou“, účastnit na nemocenském pojištění.

Nárok na „otcovskou“ naopak vůbec nevzniká studentům ani osobám vedeným v evidenci na úřadu práce. „Otcovskou“ nebudou moci čerpat ani osoby zaměstnané na základě dohody o provedení práce, jejichž měsíční příjem činí do 10 000 Kč včetně, či ostatní zaměstnanci, kteří si vydělají za měsíc méně než 2 500 Kč, neboť jim nevzniká účast na nemocenském pojištění.

V zaměstnání je nejprve nutné požádat o rodičovskou dovolenou, jejíž čerpání nemůže zaměstnavatel zaměstnanci nikterak zakázat. Za účelem pobírání „otcovské“ muž následně vyplní předepsaný formulář, který **je nově k dispozici v rámci tiskopisů na webových stránkách České správy sociálního zabezpečení** pod názvem „**Žádost o dávku otcovské poporodní péče**“. Přední stranu vyplní zaměstnanec, druhou předá k vyplnění svému zaměstnavateli, který pak celý formulář zašle příslušné okresní správě sociálního zabezpečení.

Vláda České republiky

Vláda dne 31. 1. 2018 schválila aktualizaci Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020, která reaguje na nízkou míru nezaměstnanosti a nedostatek pracovníků na trhu práce. Tato aktualizace umožní, že **o zaměstnanecké karty si bude moci zažádat více pracovníků** na více zastupitelských úřadech České republiky v zahraničí.

Prim mezi tzv. režimy hraje i nadále Režim Ukrajina. Dosud mohli kvalifikovaní ukrajinští občané na českých zastupitelských úřadech ročně podat 9 600 žádostí o udělení zaměstnanecké karty, vláda tento limit zvýšila prak-

ticky na dvojnásobek, a to o 10 000 žádostí za rok. Tento režim nově rozšiřuje **Režim zemědělec**, který umožní zaměstnání dalších 1 500 zaměstnanců z Ukrajiny pracujících v zemědělství.

K navýšení ročních kapacit došlo mimo jiné i **pro občany Mongolska či Filipín**, české zastupitelské úřady tedy mohou v každém z těchto států přijmout až 1 000 žádostí o povolení k zaměstnání v České republice.

Státní úřad inspekce práce

Státní úřad inspekce práce zveřejnil na svých webových stránkách **Roční program kontrolních akcí na rok 2018**. Při sestavování nového programu vycházel nejen z výsledků rozborů pracovní úrazovosti, přijatých podnětů k provedení kontroly, ale i ze svých poznatků z provedených kontrol v uplynulém roce.

Jednotlivé inspektoráty práce v roce 2018 zaměří pozornost na tři stejně významné samostatné části v rámci své působnosti. První z nich představuje **kontrolu v oblasti bezpečnosti práce**. V této oblasti se chystají inspektoráty práce zaměřit zejména na (i) kontrolu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v odvětví stavebnictví, zemědělství, dopravy či na dřevozpracující průmysl; (ii) kontrolu k zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví; (iii) kontrolu dodržování povinností souvisejících s nakládáním s nebezpečnými chemickými látkami; (iv) kontrolu příčin a okolností vzniku pracovních úrazů.

V oblasti pracovních vztahů se inspektoráty práce letos zaměří zejména na dodržování právních předpisů, které se týkají (i) pracovního poměru, dohod o pracích kona-

ných mimo pracovní poměr (neinformování zaměstnanců o jejich právech a povinnostech, zadržování potvrzení o zaměstnání atd.); (ii) odměňování (nevypacení mzdy, krácení mzdy, nedodržení nejnižší úrovně zaručené mzdy atd.); (iii) pracovní doby (vedení neúplné evidence pracovní doby, rozvrhování pracovní doby v rozporu se zákoníkem práce, nedodržení odpočinků atd.) či (iv) agenturního zaměstnávání (nerovné zacházení, zprostředkování zaměstnání bez povolení atd.).

Kontroly v oblasti zaměstnanosti se v tomto roce zaměří na (i) nelegální zaměstnávání; (ii) zastřené zprostředkování zaměstnání; (iii) plnění povinného podílu osob se zdravotním postižením; (iv) rovné zacházení a zákaz diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání; či (v) poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

Program dále obsahuje analýzu podnětů k provedení kontroly, kterých bylo v roce 2017 podáno dokonce 5 732 a na jejichž základě bylo provedeno 4 127 kontrol. Z toho vyplývá, že podněty k provedení kontroly jsou velmi častým impulsem k samotnému provedení kontroly příslušným inspektorátem práce.

Úřad pro ochranu osobních údajů

Úřad pro ochranu osobních údajů zveřejnil na svých webových stránkách aktualizované stanovisko č. 2/2017 Pracovní skupiny 29, která se skládá ze zástupců orgánů dozoru nad ochranou osobních údajů v jednotlivých státech Evropské unie (v ČR ÚOOÚ), ke zpracování osobních údajů na pracovišti. Toto stanovisko se sice z velké části týká stávající právní úpravy, ale v některých pasážích zohledňuje i nová práva a povinnosti z nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679 o ochraně osobních údajů („GDPR“), které nabude účinnosti již 25. května 2018.

Toto stanovisko se zaměřuje zejména na zpracování osobních údajů v rámci přijímacího řízení, monitoring zaměstnanců při používání informačních a komunikačních technologií na pracovišti, kamerové systémy či předávání osobních údajů zaměstnanců třetím subjektům.

Zaměstnavatelé by měli v souladu s obecnými zásadami ochrany osobních údajů důsledně **dbát na práva zaměstnanců a řádně je informovat o probíhaném zpracování a jejich souvisejících právech**.

Stanovisko dále popisuje právní tituly pro zpracování osobních údajů zaměstnanců, přičemž **souhlas zaměstnance jako právní titul lze podle GDPR použít pouze omezeně**, a to za předpokladu, že zaměstnanec může udělení souhlasu svobodně odmítnout a takové odmítnutí nebude mít pro něj v zaměstnání negativní důsledky. Z toho vyplývá, že zaměstnavatelé by měli zpracovávat osobní údaje především pro plnění pracovní smlouvy, pro splnění svých zákonných povinností (např. v oblasti daňové či sociálního zabezpečení) či z důvodu oprávněného zájmu zaměstnavatele či třetí osoby.

KNIŽNÍ TIP

www.obchod.wolterskluwer.cz

Školení bezpečnosti práce, požární ochrany a motivační školení k prevenci rizik. 2. vydání

Tomáš Neugebauer

Jak školit BOZP a PO • Jak vybrat firmu poskytující školení • Kdo může školit • Profesní odborná školení • Školení první pomoci • Školení zaměstnanců-cizinců • Praktický výcvik zaměstnanců

Cena 245 Kč, 152 s., vazba brožovaná. Objednat můžete na obchod.wolterskluwer.cz.